

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених**

14 травня 2020 року

**Харків
2020**

світосприйняття та різний вектор розвитку її носіїв періоду англосаксонської гептархії.

Список використаних джерел

1. Бранстон Б. Забытые боги Англии: пер. с англ. З.Ю. Метлицкой. Москва: Новый Акрополь, 2014. 244 с.
2. Dyrth, Norraen. Online Source of Eddas [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://norse.ulver.com/src.html>
3. Ross G. Arthur. English-Old Norse Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.yorku.ca/inpar/language/English-Old_Norse.pdf
4. *The Anglo-Saxon Chronicle* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://asc.jebbo.co.uk>

ЗАКОНИ ХАММУРАПІ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО

Стукаленко Д.Ю.

студентка історичного факультету

Беззубенко А.В.

науковий керівник, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Вивчення стародавніх судебників, зокрема Законів Хаммурапі, на сьогоднішній день не втратило своєї актуальності. Судебники стали найпершими законами, що мали на меті встановити деякі соціальні норми поведінки, упорядкувати державне життя. Закони Хаммурапі створені бл. 1750 р. до н.е. за наказом вавилонського царя Хаммурапі (1792 – 1750 рр. до н.е.). Закони є одним із найважливіших джерел з політичної, соціально-економічної та культурної історії Стародавнього Вавилону та всієї історії Стародавнього Сходу.

Чорний базальтовий стовп із текстом Законів Хаммурапі був знайдений у 1901 – 1902 рр. французькими археологами в столиці Стародавнього Еламу м. Сузи. Текст був частково пошкоджений. Скоріше всього, еламці захопили

стовп із Законами під час одного зі своїх походів на Вавилон і вивезли у свою столицю, а цар Еламу наказав стерти частину тексту для того, щоб накреслити свій переможний напис.

Закони Хаммурапі – це один із найкраще збережених законодавчих кодексів. Складаються умовно із 282 статей, кожна стаття регулює певну сферу суспільного життя держави. Дане джерело торкається різноманітних сфер, а саме: царської влади, суспільства, економічної та господарської структури, соціально-економічних відносин, права власності, шлюбно-сімейних стосунків, судового процесу й системи покарань та, нарешті, містять рішення конкретних юридичних казусів.

Судячи зі статей Законів, суспільство поділялося на панівну верхівку, яка не брала участі у виробничій праці (цар, вищі царські і храмові сановники); купців, лихварів; общинників-хліборобів, які вели самостійно дрібне господарство. Общинники, які розорилися, часто поповнювали число храмових або царських рабів, залежних орендарів.

Законами передбачалися широкі форми особистої залежності. Наприклад, залежність раба від господаря; залежність дочки чи сина від батька, який має право продавати дітей у рабство, а сина позбавляти спадщини; боргова кабала, наслідком якої могло бути рабство.

У вавилонській сім'ї передбачено верховенство чоловіка. Він веде всі господарські справи, представляє сім'ю при укладанні угод, має право на членів своєї родини. Проте законодавець прагнув зберегти родину. Розірвати шлюб було проблематично, навіть якщо дружина була хвора. Вигнати дружину можна було тільки при подружній зраді з її боку. Навіть при безплідді розірвати шлюбні відносини допускалося тільки за умови виплати величезного викупу та повернення приданого. Причому, якщо дружина надавала рабиню-заступницю для дітонародження, чоловік не міг ввести в будинок навіть наложницю.

Таким чином, «Закони Хаммурапі» свідчать про рівень розвитку держави. Аналізуючи вавилонський кодекс можемо зробити висновок, що Стародавній

Вавилон уже в ті часи знаходився на досить високому щаблі суспільного розвитку, життя відзначалося складними соціальними відносинами. Аналіз Законів Хаммурапі дозволяє не тільки змалювати картину давньовавилонського суспільства, а й зрозуміти генезу держави, як особливого феномену.

Список використаних джерел

1. Дьяконов И.М. Законы Вавилонии, Ассирии и Хеттского царства. *Вестник древней истории*. 1952. № 3. С. 225-303.
2. Законы вавилонского царя Хаммурапи. URL: <http://www.hist.msu.ru/ER/Text/hammurap.htm>
3. Хуснулина А.Д. Законы Хаммурапи в Древнем Вавилоне. URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=35153579>
4. Якобсон В.А. Законы Хаммурапи как источник по истории Древней Месопотамии. Л., 1988. 41 с.

СТАНОВИЩЕ ХАРКОВА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Сумцов Р.С.

магістр історичного факультету,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С Сковороди

75 років відділяє нас від подій Другої світової війни. І весь цей час людство не припиняє намагатися осмислити весь трагізм цієї всесвітньої катастрофи та велич людського духу. Наша Україна та Харків пережили надто складно цей період.

22 червня 1941р. одразу набув чинності Указ Президії Верховної Ради СРСР про мобілізацію військовозобов'язаних [4, с. 14]. У промисловому Харкові почалася масова евакуація заводів, фабрик і населення. Ситуація змінилася. Як свідчив О. Гончар, 22-го червня «Місто вже не схоже на вчорашнє... На подвір'ях будинків мешканці беруться рити щілини, схованки від бомб – такий наказ штабу ППХО» [1, с. 13].

для початкової школи.....	313
Синящок В. С.	
Формування мотивації до занять з фізичної культури у студентів.....	315
Синящок В. С.	
Формування в дітей молодшого дошкільного віку відповідальності в процесі виконання доручень.....	318
Сінчук Ю. В.	
Розвиток читацької компетентності учнів початкової школи шляхом використання зорових опор.....	320
Лі Сіньцзе	
Реалізація професійно орієнтованого естетичного смаку у прикладній сфері.....	322
Сітарська Х. В.	
Характеристика механізмів творчого мислення особистості.....	324
Слісаренко Є. В.	
Виховне значення української народної іграшки в освітньому процесі сучасного ЗДО.....	326
Слободянюк О. Л.	
Діалогічне навчання в процесі підготовки студентів.....	328
Собченко Т. М.	
Сутність формування університетсько-шкільних кластерів.....	330
Старостенко Т. М.	
«Вбивство» та «Смерть» у германській культурі та їхня лексична репрезентація.....	332
Стукаленко Д. Ю.	
Закони Хаммурапі як історичне джерело.....	334
Сумцов Р. С.	
Становище Харкова в роки Другої світової війни.....	336
Супрун А. О.	
Analysis of electronic payments dynamics and structures in Ukraine.....	338
Сухопар В. В.	
Вплив фізичного виховання на розвиток дитини дошкільного віку.....	340
Сухоставська К. Р.	
Types of Pronunciation Mistakes on the Segmental Level.....	343
Титаренко В. В.	
Упровадження дистанційного навчання у професійній підготовці художників-оформлювачів.....	344
Тишковець Г. О.	
Людиномірність сучасного культурно-освітнього простору: філософсько-освітня рефлексія.....	346
Топчій Д. С.	
Релігійна політика А. Гітлера та його оточення на окупованих територіях	